

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ОСНОВ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри
медико-біологічних основ фізичного
виховання та спорту

доц. Возний С.С.

“_____” _____ 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК 9 ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ**

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

факультет фізичного виховання та спорту

2019 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни **«Теорія та методика адаптивної фізичної культури»** для студентів 3 курсу ступеня вищої освіти «бакалавр» зі спеціальності **017 Фізична культура і спорт**

Розробник Гацоева Лілія Степанівна – доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту, кандидат наук з фізичного виховання і спорту.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту

Протокол від « »

p. №

Завідувач кафедри
медико-біологічних основ
фізичного виховання та спорту

_____ (підпис) ((прізвище та ініціали))

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність; ступінь вищої освіти	Характер навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 01. Освіта/педагогіка	Обов'язковий компонент освітньої програми	
Модулів - 1	Спеціальність 017 Фізична культура і спорт	Рік підготовки	
Змістовних модулів - 2		III	
Загальна кількість годин - 90		Семестри	
		VI	
Тижневих годин для денної форми навчання – 2 год. Самостійної роботи студента – 2 год.	Ступень вищої освіти - бакалавр	Лекції	
		20 год.	
		Лабораторні, практичні	
		18 год.	
		Самостійна робота	
		52 год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка. Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 41 : 59

Пояснювальна записка

Програма вивчення навчальної дисципліни вибіркового компоненту освітньої програми "Фізична культура і спорт" складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання дисципліни є формування у студентів розуміння теоретико-методичних основ адаптивного фізичного виховання і узагальнення специфічних закономірностей фізичного виховання осіб з інвалідністю, що розглядаються в структурі спортивно-педагогічних, психолого-педагогічних, соціальних та медико-біологічних дисциплін та формування в них практичних навичок для майбутньої професійної діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

теоретичні:

1. теоретична підготовка студентів до педагогічної діяльності в області адаптивного фізичного виховання осіб з інвалідністю;
2. формування у студентів основ знань в області теорії і організації адаптивного фізичного виховання;
3. формування цілісного осмислення професійної діяльності, методичних підходів, загальних закономірностей даного виду фізичної культури;
4. сформувати у студентів цілісного уявлення про здоров'я та формування здорового способу життя та навичок діагностики здоров'я у осіб з інвалідністю
5. розкрити особливості методик формування у людей з інвалідністю комплексу спеціальних знань, необхідних у житті і професії рухових умінь і навичок, розвитку широкого кола основних фізичних і спеціальних якостей; підвищити функціональні можливості різних органів і систем органів людини; становлення, збереження і використання тих органів і систем органів людини, що залишилися в наявності тілесно-рухових якостей особи з інвалідністю.
6. підготувати студентів до науково обґрунтованого проведення тренувального заняття і прогнозування результатів з урахуванням психофізичних особливостей будови тіла спортсменів з інвалідністю. Привчити їм практичні навички з основних методів медичного обстеження спортсменів з інвалідністю
7. всебічне сприяння розвитку адаптивної фізичної культури і спорту, як засобу спрямованому на: збереження і зміцнення здоров'я, гармонійного розвитку людини з інвалідністю, підвищення її працездатності та продовження активного творчого довголіття, навчання студентів комплексу спеціальних знань і навичок необхідних для майбутньої професійної діяльності.

8. створити у студентів уявлення про інклюзивне фізичне виховання дітей та дорослих та процесу інтеграції осіб з інвалідністю в соціум засобами фізичної культури;

9. розкрити зміст основних наукових теорій, концепцій, положень, які використовуються в інклюзивному фізичному вихованні;

10. створити у студентів уявлення про особливості рухової активності у осіб з інвалідністю різних нозологічних груп: з порушеннями зору, слуху, інтелекту, ураженнями спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу то що;

11. ознайомити студентів з методами тестування рухових можливостей у осіб з інвалідністю;

12. навчити студентів вибору адекватних засобів та методів інклюзивного фізичного виховання у роботі з дітьми із психофізичними порушеннями та порушеннями зору, слуху, інтелекту, ураження спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу тощо;

13. показати студентам технологію інклюзивного фізичного виховання та рекреації осіб з інвалідністю: Міжнародні організації, асоціації та методи їх роботи.

практичні

1. засвоїти головні принципи АФК та навчити студентів методам та прийомам роботи з дітьми з інвалідністю;

2. оволодіти методиками проведення та медичному контролю під час уроків з фізичного виховання, які використовуються під час дослідження рівня функціонального стану організму дитини-спортсмена-інваліда;

3. навчити проведенню досліджень функціонального стану організму спортсменів та методам проведення медико-педагогічних спостережень зі спортсменами з інвалідністю;

4. оволодіння медико-біологічними методиками визначення та оцінки рівня здоров'я, проведення спортивної орієнтації та відбору;

5. навчити правилам надання першої допомоги під час виникнення спортивних травм;

6. навчити студентів застосовувати на практиці знання, уміння і навички гігієнічного характер виконання фізичних вправ.

7. обґрунтовано вибирати методи фізичного виховання на основі аналізу сучасної фахової літератури та передового педагогічного досвіду під час роботи з особами з інвалідністю;

8. складати конспекти різних форм адаптивного фізичного виховання, визначити основні завдання до них на основі індивідуально-диференційного підходу, враховуючи стан здоров'я (хвороби), рівня фізичного розвитку та рухової підготовленості;

9. регулювати фізичне навантаження, змінюючи кількість вправ, їх дозування, чергування вправ для різних груп м'язів, змінюючи ступені інтенсивності, умови їх виконання та варіюючи спортивне обладнання;

10. вміти використовувати засоби і методи фізичного виховання у вирішенні завдань адаптивного фізичного виховання.

Викладання курсу «Теорія та методика адаптивної фізичної культури» передбачає підготовку висококваліфікованих компетентних спеціалістів у галузі фізичного виховання та спорту, здатних здійснювати науково-педагогічну роботу у сфері фізичної культури та спорту, синтезувати, аналізувати, систематизувати та групувати отримати знання з організації, структури, змісту, сучасних технологій та провідною виховною практикою, фізкультурно-оздоровчою роботою з особами з інвалідністю різних нозологічних груп.

Загальні компетентності

- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.
- Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.
- Здатність до педагогічної діяльності з використанням всього арсеналу знань і умінь у фізичній культурі осіб з обмеженими можливостями.

Програмні результати навчання

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
 - обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту; засобів, методів і форм фізкультурно-спортивної реабілітації відповідно до нозологічних особливостей осіб з інвалідністю; встановлювати контакт із особами різних нозологічних груп з врахуванням етико-деонтологічних аспектів діяльності для успішного забезпечення тренувального процесу та організації змагань;
 - розширити наукове уявлення про здоровий спосіб життя осіб з обмеженими можливостями, визначити необхідні передумови для ефективного навчання руховій дії осіб з обмеженими можливостями;
 - аналізувати з позиції гуманістичних і демократичних цінностей відносини тих, хто займається фізичною культурою, як частини загальнолюдської культури і здорового способу життя, володіти вміннями і навичками фізичного і духовного самовдосконалення;
- досліджувати мотивацію до занять спортом осіб з обмеженими можливостями, використовуючи різноманітні засоби і методи фізичного виховання, при проведенні різних форм занять з фізичного виховання з особами з обмеженими психофізичними можливостями.

Міждисциплінарні зв'язки. «Теорія та методика адаптивного фізичного виховання» (Теорія та методика АФВ) – новий напрям у

вітчизняній системі освіти і науки, що вивчає аспекти фізичного виховання людей, які мають, у наслідок захворювань або травм, різні стійкі порушення важливих функцій організму і пов'язаних з ними обмежень фізичних можливостей.

Складність викладання дисципліни «Теорія та методика адаптивної фізичної культури» складається в тому, що дисципліна є багатoproфільною, вона вивчає нозологічні групи населення з порушенням зору, слуху, інтелекту, ураження спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу, ампутації кінцівок, ураження опорно-рухового апарату. Природно-наукову базу професійної підготовки майбутнього тренера та вчителя фізичного виховання складають медичні дисципліни. Базуючись на теоретичних медико-біологічних дисциплінах навчального плану, «Теорія та методика адаптивної фізичної культури» є дисципліною, безпосередньо спрямованою на професійну підготовку фахівця в області фізичної культури і спорту. Як науково-практична дисципліна, вона тісно пов'язана з клінічними та медико-біологічними дисциплінами, а саме: анатомією та фізіологією людини, гігієною а також педагогікою та психологією фізичного виховання та спорту. Також вивчення дисципліни «Теорія та методика адаптивної фізичної культури» передбачає тісний взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами і в першу чергу з «Теорією та методикою фізичної культури», динамічною морфологією, спортивною гігієною, спортивною метрологією.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

- Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання
- Система адаптивної фізичної культури в Україні

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Зміст дисципліни

Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	ла б.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1												
Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання												
Тема 1. Адаптивне фізичне виховання (АФВ) Основні поняття АФВ	10	2	-			6						
Тема 2. Організація АФК (основи, мета, завдання, методи, засоби, принципи).	10	2	2			6						
Тема 3. Теорія АФВ. Засоби і методи АФК, матеріально-технічне забезпечення	10	2	2			6						
Тема 4 Види спеціальних (корекційних) освітніх установ. Профілактика травматизму в АФВ.	8	2	2			4						
Тема 5 Форми АФВ, роль вчителя, волонтер в АФВ	8	2	2			4						
Разом за змістовним модулем 1	46	10	8			26						
Змістовий модуль 2. Система адаптивної фізичної культури в Україні												
Тема 6. АФК дітей порушенням слуху	8	2	2			6						
Тема 7. АФК дітей порушенням зору	8	2	2			6						
Тема 8. АФК дітей з наслідками ДЦП	8	2	2			6						
Тема 9. АФК дітей з порушенням ОРА	8	2	2			4						
Тема 10 АФВ при розумовій відсталості		2	2			4						
Разом за змістовним модулем 2	44	10	10			26						
Усього годин	90	20	18			52						

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Адаптивне фізичне виховання (АФВ) Основні поняття АФВ

Адаптивне фізичне виховання. Характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні. Мета АФВ. Загальні завдання АФВ, що не залежать від нозології. Історія адаптивного фізичного виховання. Основні поняття адаптивного фізичного виховання. Причини інвалідизації. Соціальний захист осіб з інвалідністю. Реабілітація інвалідів. Адаптивна рухова реабілітація. Індивідуальна програма реабілітації та адаптації осіб з інвалідністю. Адаптивна фізична культура. Адаптивний спорт. Адаптивної фізичної рекреації. Три головні напрями адаптивного спорту: паралімпійський рух, Спеціальну Олімпіаду і Всесвітні ігри глухих ("Тихі ігри"). Історія адаптивного фізичного виховання. Педагогіка Монтессорі. Державна система реабілітації. Характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні. Організація занять фізичною культурою і спортом в системі безперервної реабілітації інвалідів. Український центр фізичної культури інвалідів "Інваспорт". Загальні завдання та специфічні завдання АФВ.

Тема 2. Теорія адаптивного фізичного виховання

Етапи АФВ. Алгоритм навчання руховому дії Дефекти сприйняття при сенсорних порушеннях. Формування просторових уявлень. Розвиток мислення в процесі АФВ. Психологічні закономірності в процес АФВ. Основні принципи адаптивного фізичного виховання. Етапи процесу навчання дії в АФВ. Сенсорний аналіз. Шляхи підвищення інтересу до занять. Сприйняття залежить від попереднього життєвого досвіду. Етапи виконання дії. Послідовність формування просторових уявлень. Розвиток мислення в процесі АФВ. Розвиток пізнавального інтересу. Порушення вольових якостей при вроджених дефектах. Порушується сприйняття при дефекті аналізатора. етапи засвоєння дія матеріальну форму, мовну форму, узагальнення. Формування вмінь і навичок. Основні принципи адаптивного фізичного виховання: свідомості та активності, індивідуалізації, доступності, наочності, послідовності, диференційно-інтегральних оптимумів, систематичності, розсіяного м'язового навантаження, міцності.

Тема 3 Теорія АФВ. Засоби і методи АФК, матеріально-технічне забезпечення

Засоби адаптивного фізичного виховання. Методи адаптивного фізичного виховання. Матеріально-технічне забезпечення. Вибір засобів визначається завданнями навчального процесу; функціональними можливостями учня; матеріально-технічним забезпеченням; необхідними способами безпеки. Танці. Рухливі ігри. Спортивні ігри та єдиноборства. Загартовування. Водне середовище. Загальні методи в АФВ (репродуктивний, проблемний, ігровий). Спеціальні методи АФВ. Технології: проективно-рефлексивне навчання, розвивальне навчання, колективна творча виховання, реабілітаційні заняття. Нестандартні заняття. Головні критерії при виборі спортивної бази. Матеріально-технічне забезпечення загального та спеціального призначення (відповідно нозології). Лікарсько-педагогічний контроль.

Тема 4 Види спеціальних (корекційних) освітніх установ. Профілактика травматизму в АФВ

Профілактика травматизму в адаптивному фізичному вихованні. Профілактика травматизму як комплекс організаційно-методичних заходів. Причини травматизму. Рекомендації з профілактики травм і підвищення безпеки занять: підвищення кваліфікації викладача; планування і контроль навчального процесу. Дотримання всіх дидактичних принципів. Повноцінне матеріально-технічне забезпечення занять. Дотримання методичних рекомендацій. Дотримання вимог лікарсько-педагогічного контролю. Контроль стану поля або предметів. Дотримання правил гігієни. Корекція спортивних правил. Кількість учнів в групі повинно бути оптимальним.

Тема 5. Форми АФВ, роль вчителя, волонтера в АФВ

Форми адаптивного фізичного виховання. Ранкова гігієнічна гімнастика; урок - заняття фізичним вправою в навчальний заклад; фізкультурні паузи; динамічні Зміни; самостійні заняття фізичними вправами; Прогулянки; гартують процедури; купання, плавання; рухливі і спортивні ігри; туризм: ближній і Дальній; елементи спорту; спортивні змагання, спортивні свята; заняття з тварин: плавання з дельфінами, іпотерапія. Викладач в адаптивному фізичному вихованні. Алгоритм управління процесом АФВ. Завдання викладача АФВ. Алгоритм роботи

викладача (тренера). У АФВ викладачеві необхідно: сильний характер, охайний зовнішній вигляд викладача. Робота з волонтерами. Відмінна особливість АФВ - максимальне залучення до навчального процесу добровільних помічників і учасників: батьків або родичів учнів, старших учнів, усіх бажаючих. Проведення інструктажу волонтера.

Тема 6 АФК дітей з порушенням слуху

Глухота - повна відсутність слуху. Вроджена і набута глухота. Причини. Поразка органу слуху може викликати порушення. Тестування при глухоті. Фізичне виховання глухих. Специфічні особливості розвитку пов'язані вони з проблемою мови. В процесі АФВ необхідно розвивати абстрактно-логічне мислення. Специфічні завдання фізичного виховання глухих. Вміння і навички які особливо важливо розвивати при глухоті. Завдання при глухоті які вирішуються наступними засобами фізичного виховання. особливості методики.

Тема 7. АФК дітей з порушенням зору

Сліпота - двостороннє невиліковне повна відсутність зору Тотальна сліпота. Практичної сліпоти. Слабкозорістю. Причини. Суттєве значення має час порушення зорової функції. Психомоторне розвиток сліпонароджених дітей має свої специфічні особливості. Зниження мотивації орієнтовною діяльності. Пасивності і малорухомості. Патологічні звички. Порушення зорового сприйняття. Поділ дітей на групи в спеціальних школах для дітей з порушенням зору. Проблеми, з якими доводиться стикатися викладачеві АФВ в процесі навчально-тренувального процесу. Фізичний розвиток. Функція рівноваги, швидкість, почуття ритму, координація, точність рухів. Допуск до занять фізичними вправами. Лікарсько-педагогічний контроль занять АФВ. Фізична підготовка дітей з дефектом зору має два напрямки. Мета фізичного виховання людей з дефектом зору. Загальні завдання. Специфічні завдання. Кошти. Матеріально-технічне забезпечення. Методи навчання спортивній техніці. Технічним методам.

Тема 8. АФК дітей з ДЦП та дітей з порушенням ОРА

Дитячий церебральний параліч (ДЦП) - терміни. Порушення моторного розвитку. Формування. Патологічних компенсацій. Порушення зору, слуху, емоційно-вольової сфери, інтелекту, поведінки, мови при ДЦП. Формування

контрактури, деформації суглобів, збочені пози і установки, патологічного рухового стереотипу. Порушення діяльності серцево-судинної і дихальної систем, вегетативних функцій. Класифікація. Вибір засобів АФВ. Особливості методики при ДЦП. Фізичні вправи, спрямовані на ліквідацію впливу патологічних рефлексів. Стимуляцією вестибулярного аналізатора. Загальні методи фізичного виховання. Адаптивне фізичне виховання при важких формах ДЦП. Індивідуальний метод. Умови змагання. Музичний супровід ритмічного характеру. Адаптивне фізичне виховання при ДЦП середнього та легкого ступеня. Принцип індивідуалізації. Підбір доступних для дитини вправ. Особливості методики АФВ при ДЦП. Підбір вправ.

Тема 9. АФК дітей з порушенням ОРА

Адаптивне фізичне виховання при станах після ампутації. Причини ампутацій. Порушення при ампутації: порушуються функції серцево-судинної, дихальної систем, знижуються адаптаційно-компенсаторні процеси всього організму, викривлення хребта. Компенсація. Мета АФВ. Загальні завдання. Специфічні завдання. Біомеханічні вимоги до протезів. Засоби АФВ: вправи на розслаблення, силові, ігри; естафети; вправи з профілактики плоскостопості; циклічні вправи аеробного характеру. Адаптивне фізичне виховання при ураженнях спинного мозку. Обсяг рухових можливостей при ураженні спинного мозку залежить від рівня ураження. Загальні, статокінетическіе і приватні задачі АФВ при ураженнях спинного мозку. Кошти. Корекційні заняття. Суспензійна терапія. Гідрокінезитерапію. Методичні вказівки.

Тема. 10.АФВ при розумовій відсталості

Розумова відсталість. чинників, що призводять до розумової відсталості. IQ^* - коефіцієнт інтелектуального розвитку (методики Біне - Сімона, Пробст, Векслера). Ступеня зниження інтелекту. Затримка психічного розвитку (ЗПР). Аутизм. Рухові порушення. Завдань АФВ при розумової відсталості. Завдання навчального процесу. Засоби вирішення завдань. Особливість методики. Методами формування мотивації. Процес фізичного виховання розумово відсталих дітей має специфічні особливості.

Змістові модулі навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Лекційний модуль

1	Адаптивне фізичне виховання (АФВ) Основні поняття АФВ	2 год.
2	Організація АФК (основи, мета, завдання, методи, засоби, принципи).	2 год.
3	Теорія АФВ. Засоби і методи АФК, матеріально-технічне забезпечення	2 год.
4	Види спеціальних (корекційних) освітніх установ. Профілактика травматизму в АФВ.	2 год.
5	Форми АФВ, роль вчителя, волонтера в АФВ	2 год.
Разом		10 год.

Практичний модуль

1	Понятійний апарат АФК. Історія АФК. Теоретичні основи, мета, завдання АФВ	2 год.
2	Методи, засоби, принципи АФВ. Нормативно-правова база АФК.	2 год.
3	Види спеціальних (корекційних) освітніх установ. Інклюзивна освіта.	2 год.
4	Профілактика травматизму в АФВ, форми АФВ, роль вчителя, волонтера в АФВ	2 год.
Разом		8 год.

Модуль самостійної роботи

1.	Особливості основних видів адаптивної фізичної культури (адаптивного фізичного виховання, адаптивного спорту, адаптивною руховій рекреації і адаптивній фізичній реабілітації).	6 год.
2.	Основні групи (класи) та типологія інвалідів . Міжнародні і національні організації, що займаються адаптивним спортом.	6 год.
3.	Особливості проведення адаптивної рухова рекреація. Форми заняття з адаптивної фізичної реабілітації.	6 год.
4.	Основи, мета, завдання, методи, засоби, принципи. Види спеціальних (корекційних) освітніх установ. Нормативно-правова база.	4 год.
5.	Методика АФК дітей інвалідів і дітей з порушенням сенсорних систем	4 год.
Разом		26 год.

Змістовий модуль 2.

СИСТЕМА АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

Лекційний модуль

1	АФК дітей з порушенням слуху	2 год.
2	АФК дітей з порушенням зору	2 год.
3	АФК дітей з ДЦП та дітей з порушенням ОРА	2 год.
4	АФК дітей з порушенням ОРА	2 год.
5	АФВ при розумовій відсталості	2 год.
Разом .		10 год.

Практичний модуль

1	Методика АФК дітей інвалідів і дітей з порушенням слуху	2 год.
2	Методика АФК дітей інвалідів і дітей з порушенням зору	2 год.
3	Методика АФК дітей з ДЦП і дітей з порушенням ОРА	2 год.
4	Методика АФК дітей з порушенням ОРА	2 год.
5	Методика АФК дітей з порушенням інтелекту	2 год.
Разом .		10 год.

Модуль самостійної роботи

1.	Основна група завдань в адаптивному фізичному вихованні?	6 год.
2.	Методи, які використовуються в адаптивному фізичному вихованні?	6 год.
3.	Характеристика методів розвитку фізичних здібностей в АФВ.	6 год.
4.	Документи, якими керуються при плануванні роботи в адаптивному фізичному вихованні.	4 год.
5.	Головна мета адаптивного фізичного виховання. Об'єкт, предмет у адаптивному фізичному вихованні. Головна мета адаптивної рухової рекреації	4 год.
Разом .		26 год.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання – тестування, письмовий та усний контроль, підготовка презентацій, наукових статей, тез доповідей.

Список рекомендованої літератури.

Основна література.

1. Адаптивное физическое воспитание и спорт. Под ред. Джозефа П. Винника ; пер. с англ. И. Андреев. К.: Олимп. лит., 2010. 608 с.
2. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підручник]. К. : Олімпійська література, 2006. С. 5-124.
3. Дегонская Е. В. Метод «Вилкион»-терапии в лечении сопутствующей соматической патологии у детей с церебральным параличом. Укр. вісн. психоневрології. 2002. Т. 10. №2. С. 203-204.
4. Деделюк Н. А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 68с.
5. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студ. ВНЗ. К.: Олімпійська література, 2008. 393 с.
6. Огорелкова Л. Загальні та індивідуальні особливості керування процесом фізичного виховання дітей-інвалідів по зору // Молода спортивна наука України. — 2004. — Вип. 7. — Т. 1. — С. 370–372.
7. Шатов А. В. Стан інвалідності з дитинства в Україні у 2000 р. // Вісн. соц. гігієни та організації охорони здоров'я України. —2001. — № 3. — С. 5–11.3. Пушкар М.П. Основи гігієни К.: Олімпійська література, 2004. – 128 с.
8. Спортивна медицина: Навч. посібн. для вищих навчальних закладів / В.П. Мурза., О.А. Архипов., М.Ф. Хорошуха. – К.: Університет “Україна”, 2007. – 249 с.

Додаткова література.

1. Огорелкова Л. Загальні та індивідуальні особливості керування процесом фізичного виховання дітей-інвалідів по зору. Молода спортивна наука України. 2004. Вип. 7. Т. 1. С. 370-372.
2. Осадченко Т. М., Семенов А. А., Ткаченко В. Т. Адаптивне фізичне виховання: навч. посіб. / Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. 211 с.
3. Бріскін Ю. Вступ до теорії спорту інвалідів : [навч. посіб. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Юрій Бріскін, Аліна Передерій. – Львів : Апріорі, 2008. – 68 с.: іл. – ISBN 78-966-8256-71-4.
4. Бріскін Ю. Спорт інвалідів : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Ю. Бріскін. – Київ : Олімп. література, 2006. – 262 с. – ISBN 966-7133-79-6.
5. Бріскін А. Ю. Спорт інвалідів у міжнародному олімпійському русі : [монографія] / Ю. А. Бріскін. – Львів : Край, 2006. – 346 с. – ISBN 966-547-206-2.
6. Бріскін Ю. А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади : навч. посіб. / Ю. А. Бріскін. – Львів : Ахіл, 2003. – 128 с.
7. Бріскін Ю. Організаційні основи Паралімпійського спорту : [навч. посіб.] / Юрій Бріскін. – Львів : Кобзар, 2004. – 179 с. – ISBN 966-559-191-6.
8. Свістельник І. Адаптивний спорт : анот. наук.-темат. показч. / Ірина Свістельник, Юрій Бріскін. – Львів, 2010. – 101 с. – (Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”, вип.4).
9. Адаптивний спорт : анот. наук.-темат. показч. друкованих видань трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник, Юрій Бріскін. – Вид 2-ге, перероб. і допов. – Львів : [б. в.], 2013. – 217 с. (Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”, вип. 4). – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/1826>

INTERNET – ресурси

1. <http://www.twirpx.com/file/567142/>
2. <http://www.university.com.ua> (Херсонський віртуальний університет).
3. Міністерство освіти і науки України. Наука. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/nauka/>
4. Державний фонд фундаментальних досліджень. Режим доступу: <http://www.dffd.gov.ua/index.php?lang=ua>
5. Міжнародне агентство з розвитку культури, освіти і науки (IADCES). Режим доступу: <http://iadc.es.com/ru/premii-i-granty/>
6. Фонд громадських досліджень і розвитку (Civilian Research and Development Foundation (CRDF)). Режим доступу: <http://www.crdglobal.org/grants-and-grantees>

7. <http://ztl.nuph.edu.ua/pdf/diploma.pdf>
8. <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/1238>
9. <https://nenc.gov.ua/doc/vvv/lectures/mpozndr.pdf>
10. <http://nauka.udpu.org.ua/pdf>
11. <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>
12. https://www.narodnaosvita.kiev.ua/page_id=109
13. <https://www.library.ukma.edu.ua/?id=214>
14. <http://vak.in.ua/>
15. <http://www.nas.gov.ua/publications/news/Documents/10-03-2017.pdf>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Організація самостійної роботи студентів з дисципліни “ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ”

Самостійна робота студентів факультету фізичного виховання є невід'ємною частиною навчального процесу в підготовці кваліфікованих фахівців, здатних самостійно і творчо вирішувати задачі, що які стоять перед ними.

Викладач знайомить студентів зі списком літератури з програмного матеріалу, з методикою роботи над літературою, реферуванням що є однією з найбільш широко розповсюджених письмових форм отримання інформації, яка дозволяє при сучасному величезному потоці інформації у короткий термін відібрати потрібну спеціалісту інформацію. У порівнянні з анотуванням реферування є досконалішим методом обробки інформації джерел інформації: якщо в анотації приводиться лише короткий перелік питань, що розглядаються, то в рефераті викладається сутність питань та наводяться найважливіші висновки, написанням анотацій, порядком і методикою складання конспектів лекцій, методичних і практичних занять, конспектів і планів для проведення занять і виступів, написанням тез доповідей і рефератів.

Форми самостійної роботи студентів

1. **Огляд** за темою – письмово написати короткий літературний огляд на 1-2 стор., за темою, що вивчається, із залученням додаткового матеріалу з друку й інформаційних ресурсів інтернету.

2. Написання **глосарія** – коротке роз'яснення термінів і понять по заданій темі, можна замінити **кресвордом**.

3. **Контрольна робота**. Розрізняють контрольні домашні; поточні; письмові, графічні і практичні; фронтальні індивідуальні. Відмінною рисою письмової контрольної роботи є її велика об'єктивність у порівнянні з усним опитуванням.

4. **Доповідь**. При написанні доповіді з заданої теми необхідно скласти план, підібрати основні літературні джерела. Працюючи з джерелами, потрібно систематизувати отриману інформацію, зробити висновки й узагальнення. До доповіді з великої теми можуть залучатися декілька студентів, між якими розподіляються питання з виступу.

5. **Реферат** - це короткий виклад у письмовому виді або у формі публічної доповіді змісту наукової праці або праць, літератури з темі що вивчається.

ОГЛЯД

Під **оглядом** літератури і джерел розуміється науковий твір, що містить зведену характеристику стану якого-небудь питання зі ступенем докладності, необхідним і достатнім для орієнтації студентів в інформаційному потоці.

У результаті фактографічного аналізу джерел, що розглядаються при формуванні огляду, відбираються тільки ті факти і концепції, що можуть служити «будівельним матеріалом» для розкриття теми. Інша інформація, що міститься у джерелах, можливо, сама по собі дуже цінна, але якщо вона не має відношення до даної теми, ігнорується. В огляд також не вносять довідкову інформацію.

Науковий огляд, як правило, структурується і закінчується висновком про обрання напрямків, методів і методик науково-практичних досліджень.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Контрольна робота - одна з форм перевірки й оцінки засвоєних знань, одержання інформації про характер пізнавальної діяльності, рівня самостійності й активності студентів у навчальному процесі, ефективності методів, форм і способів навчальної діяльності.

Розрізняють контрольні класні, домашні; поточні екзаменаційні; письмові, графічні і практичні; фронтальні індивідуальні. Відмітною рисою письмової контрольної роботи є її велика об'єктивність у порівнянні з усним опитуванням.

Для письмових контрольних робіт важливо, щоб система завдань передбачала як виявлення знань з визначеної теми (розділів), так і розуміння сутності досліджуваних предметів і явищ, їх закономірностей, уміння самостійно робити висновки й узагальнення, творчо використовувати знання і навички.

При виконанні таких контрольних робіт варто використовувати запропоновану основну літературу і підбирати додаткові джерела.

Теми контрольних робіт розробляє викладач, що веде дану дисципліну.

Робота виконується акуратно, без помарок машинописним або комп'ютерним набором тексту.

Структура контрольної роботи.

Контрольна робота має:

Титульний лист

План (він повинний бути односкладовим) - перелік питань, завдань; основна частина, список літератури.

Вимоги по оформленню контрольної роботи аналогічні вимогам оформлення курсової роботи.

Відповіді на питання повинні бути конкретні, логічні, з темі, з висновками й узагальненням, і власним відношенням до проблеми.

ДОПОВІДЬ

Доповідь - вид самостійної роботи, використовується в навчальних і позакласних заняттях, сприяє формуванню навичок дослідницької роботи, розширює пізнавальні інтереси, привчає практично мислити. При написанні доповіді з заданої теми належить скласти план, підібрати основні джерела. Працюючи з джерелами, необхідно систематизувати отримані знання, зробити висновки й узагальнення.

До доповіді з великої теми залучається декілька студентів, між якими розподіляються питання виступу.

Доповіді змістовно практично нічим не відрізняються від рефератів і є заліковою роботою.

РЕФЕРАТ

Реферат- це короткий виклад у письмовому виді або у формі публічної доповіді змісту наукової праці або праць, літератури з теми Це самостійна науково-дослідна робота студента, де розкривається суть досліджуваної студентом проблеми. Виклад матеріалу носить проблемно-тематичний характер, показуються різні точки зору, а також власні погляди на проблему. Зміст реферату повинен бути логічним. Обсяг реферату, як правило, від 5 до 15 машинописних сторінок. Теми реферату розробляє викладач, що веде дану дисципліну. Перед початком роботи над рефератом потрібно намітити план і підібрати літературу. Насамперед, бажано користуватися літературою, яка рекомендована навчальною програмою, а потім розширити список джерел, включаючи і використання спеціальних журналів, де є новітня наукова інформація.

Структура реферату:

Титульний лист

Зміст (більш складний план, чим у контрольній роботі, тобто з розділами і підрозділами).

Вступ (дається постановка питання, пояснюється вибір теми, її значимість і актуальність, указуються мета і задачі реферату, дається характеристика використовуваної літератури);

Основна частина (складається з розділів і підрозділів, що розкривають окрему проблему або одну з її сторін і є логічним продовженням один одного);

Висновок (підводяться підсумки і даються узагальнені основні висновки з теми реферату, робляться рекомендації).

Список літератури з дотриманням бібліографічних правил

У списку літератури повинне бути не менш 8-10 різних джерел. Допускається включення таблиць, графіків схем, як в основному тексті у випадки необхідності, так і як додатки.

Вимоги по оформленню реферату аналогічні вимогам оформлення курсової роботи.

Критерії оцінки реферату: відповідність темі; глибина пророблення матеріалу; правильність і повнота використання джерел; оформлення реферату.

На вимогу викладача реферати можуть бути обговорені на семінарах

(практичних занять) у виді виступів.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

- 1 Розвиток АФК серед осіб з порушенням ОДА.
- 2 Історія АФК у осіб з порушенням слуху.
- 3 Історія адаптивного фізичного виховання і адаптивного спорту для осіб з порушенням зору.
- 4 АФК як інтеграційна наука, учбова дисципліна і область соціальної практики.
- 5 Методи навчання руховим діям дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 6 Методи розвитку фізичних якостей і здібностей дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 7 Методи виховання особи дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 8 Форми організації АФК.
- 9 Навчання руховим діям в АФК.
- 10 Застосування тренажерів в АФК.
- 11 Фізична допомога і страховка в АФК (класифікація).
- 12 Принципи розвитку фізичних здібностей дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 13 Особливості розвитку силових здібностей дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 14 Особливості розвитку швидкісних здібностей дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 15 Особливості розвитку витривалості дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 16 Особливості розвитку гнучкості дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 17 Особливості розвитку координаційних здібностей дітей з порушенням психофізичного розвитку.
- 18 Особливості розвитку координаційних здібностей школярів з порушеннями мови, слуху, зору, інтелекту.
- 19 Психодіагностичні методики в АФК.
- 20 Показання і протипоказання для занять АФК.
- 21 Спортивно-медична класифікація інвалідів - ампутантів.
- 22 Спортивно-медична класифікація інвалідів з травмами і захворюваннями спинного мозку.
- 23 Спортивно-медична класифікація для осіб з наслідком ДЦП.
- 24 Спортивно-медична класифікація «інших» інвалідів.
- 25 Що вивчає дисципліна "Адаптивне фізичне виховання"?
- 26 Дайте характеристику причин виникнення порушень

27 На які групи діляться особи з порушенням за педагогічною класифікацією

28 Вкажіть відмінні риси адаптивного фізичного виховання осіб з порушенням

29 Розкрийте соціальні принципи, які мають бути реалізовані в АФВ осіб, що мають порушення

30 Розкрийте спеціально-методичні принципи, які мають бути реалізовані в АФВ осіб, що мають порушення

31 Розкрийте загальнометодичні принципи, які мають бути реалізовані в АФВ осіб, що мають порушення

32 Які засоби і методи використовуються в рамках АФВ осіб, з порушенням? Відзначте специфіку їх використання.

33 Дайте характеристику класифікацій порушення

34 Характеристика типів порушення рухової сфери дітей з порушенням зору.

35 Чинники які впливають на розвиток рухової сфери дітей з порушенням зору?

36 Охарактеризуйте особливості психічної сфери дітей з порушеннями .

37 Загальні і специфічні завдання, які вирішуються в процесі адаптивного фізичного виховання дітей з порушеннями інтелекту?

38 Знання які потрібні фахівцеві адаптивної фізичної культури для роботи з дітьми з порушеннями зору

39 Розкрийте основні види і форми занять фізичними вправами при роботі з дітьми з порушеннями зору

40 У чому полягають особливості навчання руховим діям дітей з порушення зору.

41 Особливості зорового сприйняття у дітей з порушенням зору

42 Розвиток зорового сприйняття сліпих із залишковим зором і використання його в процесі навчання

43 Особливості застосування наочних засобів по розвитку зорового сприйняття дітей з порушеннями зору

44 Комплексний підхід до організації фізичного виховання дітей з порушенням зору

45 Розкрийте особливості проведення фізкультурних занять з дітьми з порушенням зору

46 Яким чином через рух здійснюється корекція порушення зору (уваги, пам'яті, мови і ін.)?

47 У чому полягає необхідність розвитку дрібної моторики рук для дитини з порушення зору? Якими прийомами коригуються ці порушення?

48 Як за допомогою рухомої гри можна регулювати емоційний стан дітей?

49 Які методичні вимоги необхідно дотримувати при організації і проведенні рухомих ігор з дітьми з порушення зору

50 Методи вимірювання гостроти і поля зору

- 51 Фізичне виховання і глазотренінг
- 52 Історія АФВ і адаптивного спорту для осіб з порушенням зору
- 53 Корекційні види гімнастики, які використовуються у фізичному вихованні дітей з порушеннями зору
- 54 Методика розвитку фізичних якостей у дітей з порушенням розвитку
- 55 Фізкультурно-оздоровча робота з дітьми дошкільного віку
- 56 Матеріально-технічне забезпечення АФВ осіб з порушенням зору
- 57 Тренувальні вправи з лінзами
- 58 Поліпшення зору по методу У.Бейтса
- 59 Реабілітація сліпих і слабозрячих. Роль спорту в системі реабілітації.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВ (ДОПОВІДЕЙ)

1. Концепція гуманізації освіти в адаптивному фізичному вихованні.
2. Сучасні уявлення про можливості профілактики шкідливих звичок засобами адаптивного виховання.
3. Педагогіка співробітництва в адаптивному фізичному вихованні.
4. Основи диференціації навчання в адаптивному фізичному вихованні.
5. Застосування засобів інформатики в процесі адаптивного фізичного виховання.
6. Нові технології в навчанні адаптивної фізичної культури.
7. Формування професійної компетентності педагога адаптивної фізичної культури.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ, В ТОМУ ЧИСЛІ ГРУПОВОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ:

1. Особливості основних видів адаптивної фізичної культури (адаптивного фізичного виховання, адаптивного спорту, адаптивної рухової рекреації та адаптивної фізичної реабілітації).
2. Поняття про основні групи (класи) інвалідів по існуючих класифікаціях.
3. Розкрийте зміст однієї з функцій адаптивного фізичного виховання.
4. Розкрийте зміст одного з соціальних принципів адаптивного фізичного виховання.
5. Яка група завдань є основною в адаптивному фізичному вихованні?
6. Методи, що використовуються в адаптивному фізичному вихованні.
7. Дайте характеристику повторного методу розвитку фізичних здібностей.
8. Основний документ при плануванні в адаптивному фізичному вихованні?
9. Розкрийте головну мету адаптивного фізичного виховання.
10. Що є цільовим об'єктом навчання рухових дій в адаптивному фізичному вихованні?
11. Вплив адаптивного фізичного виховання на формування здорового способу життя інвалідів.
12. Тренажери та технічні засоби, що використовуються в адаптивному фізичному вихованні.
13. Основні закономірності розвитку фізичних якостей і здібностей у осіб з відхиленнями в стані здоров'я.
14. Розвиток і вдосконалення силових здібностей у інвалідів різних нозологічних груп.

15. Розвиток і вдосконалення швидкісних здібностей у інвалідів різних нозологічних груп.

16. Розвиток і вдосконалення координаційних здібностей у інвалідів різних нозологічних груп.

17. Розвиток і вдосконалення витривалості у інвалідів різних нозологічних груп. Розвиток і вдосконалення гнучкості у інвалідів різних нозологічних груп.

Приклади тестів

1. Адаптивне фізичне виховання-це:
 - а. цілеспрямоване і систематичне взаємодія суб'єктів виховного процесу;
 - б. відносно стійка, досить осознанная.система уявлень людини про себе як про суб'єкта свого життя і праці, на основі якої він будує взаємодії з іншими, здійснює свою діяльність і поведінку;
 - в. процес, спрямований на навчання руху і виховання фізичних якостей людини.
2. Педагогічно організований процес передачі і засвоєння цінностей фізичної культури називається:
 - а - фізичне виховання;
 - б-фізична освіта;
 - в - фізичне вдосконалення.
3. Вкажіть, що послужило основою виникнення фізичного виховання в суспільстві:
 - а - результати наукових досліджень;
 - б - прогресивні ідеї про зміст і шляхи виховання гармонійно розвиненої особистості;
 - в - розуміння людьми явища тренуваності, важливості підготовки людини до життя і встановлення зв'язку між ними;
 - г - бажання займатися фізичними вправами.
4. Яке поняття підкреслює прикладну спрямованість фізичного виховання до трудової чи іншої діяльності:
 - а - фізична підготовка;
 - б-фізична культура;
 - в - фізична досконалість;
 - г - фізичний стан.
5. Адаптивне фізичне виховання:
 - а - спосіб підвищення працездатності і зміцнення здоров'я;
 - б-процес виконання фізичних вправ;
 - в - спосіб освоєння цінностей, накопичених у сфері фізичної культури;
 - г - забезпечення рівня загальнофізичної підготовки.
6. Вкажіть які завдання вирішує адаптивне фізичне виховання:
 1. адаптаційні;
 2. змагальні;

3. оздоровчі;
4. методичні;
5. рухові;
6. виховні;
7. корекційні;
8. профілактичні;
9. компенсаторні;
- 10.лечебные.

7. Який засіб адаптивного фізичного виховання є основним:
- а - природні сили природи;
 - б - гігієнічні фактори;
 - в - фізичні вправи.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИКЛАДАЧЕВІ

Перед професорсько-викладацьким складом кафедри адаптивної фізичної культури коштують наступні завдання:

- забезпечити освоєння студентами основ фундаментальних знань адаптивного фізичного виховання, цілісне осмислення професійній діяльності;
- сформувати у студентів прагнення до самостійності і творчої в процесі навчання;
- сформувати у студентів здатність підбирати відповідні засоби і методи інтелектуального, емоційно-вольового етичного, естетичного, екологічного і інших видів виховання особи осіб з відхиленнями в стані здоров'я і інвалідів, їх соціалізації в процесі занять адаптивним фізичним вихованням.

Викладачам, які проводитимуть заняття з даної дисципліни, необхідно забезпечити освоєння студентами основ знань області теорії і організації адаптивного фізичного виховання методичних підходів, загальних закономірностей даного виду фізичної культури.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

У робочій програмі представлено основний зміст лекційний матеріалу: терміни і поняття, необхідні для освоєння дисципліни основні положення; традиційні і інноваційні підходи в адаптивному фізичному вихованні; весь курс розбитий на теми в відповідності з учбовою програмою.

Основна мета курсу - теоретична підготовка студентів, майбутніх педагогів по фізичній культурі до педагогічної діяльності в області адаптивного фізичного виховання з особами, що мають відхилення в стані здоров'я і інвалідами зору, слуху, з порушеннями інтелекту, мовних функцій, поразкою опорно-рухового апарату.

Студенти повинні володіти умінням розробляти сучасні технології проведення занять в адаптивному фізичному вихованні; формувати завдання (коректувальні, компенсаторні, профілактичні оздоровчі, освітні, виховні і др.); підбирати відповідні засоби інтелектуального, емоційно-вольового етичного, естетичного, екологічного і інших видів виховання особи осіб з відхиленнями в стані здоров'я і інвалідів, їх соціалізації в процесі занять адаптивним фізичним вихованням; використовувати і поповнювати професійні знання шляхом використання оригінальних джерел, зокрема електронних, з різних областей загальної і професійної культури для ефективної реалізації педагогічного процесу в області фізичної культури і спорту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ» здійснюється на основі результатів поточного, модульного та підсумкового контролів.

Для організації поточного та модульного контролів знань студентів загальна кількість балів розподіляється по видах робіт, за якими оцінюється повнота оволодіння студентом програми дисципліни, визначається форми проведення контрольних заходів та критерії їх оцінювання.

Співвідношення системи оцінювання, прийнятої в університеті до 100-бальної системи

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Херсонському державному університеті	Оцінка за 100 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A	5	90-100	відмінно
B	4	82-89	добре
C	4	74-81	
D	3	64-73	
E	3	60-63	задовільно
FX	2	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль успішності студентів здійснюється практично постійно за всіма видами робіт: виконання практичних робіт, виконання індивідуальних завдань, усні відповіді, тестування, виконання творчих робіт тощо. Оцінювання знань студентів здійснюється як за 7-бальною системою оцінювання, так і 100 бальним оцінюванням, як за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), так і за шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО (МОДУЛЬНОГО) КОНТРОЛЮ.

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вмінь і

навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання модульних завдань.

При контролі систематичності і активності роботи студента на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичних заняття; результати контрольних робіт.

Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчальної дисципліни (форма контролю – диференційований залік) Відповідність шкал оцінювання наведені в таблиці:

5 (A) відмінно – 90-100 балів	за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
4 (B) добре – 82-89 балів	за ґрунтовні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних завдань;
4 (C) добре – 74-81 балів	за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
3 (D) задовільно – 64-73 балів	за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних завдань;
3 (E) задовільно 60-63 балів	за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
2 (FX) незадовільно – 35-59 балів	за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних

	фундаментальних положень.
1 (F) незадовільно – 1-34 балів	за не володіння необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонстрацію низького рівня теоретико-методичних знань та умінь

При визначенні модульної оцінки (зараховано або не зараховано) враховуються результати поточного контролю під час практичних занять, за самостійні та контрольні роботи, які відбулися між початком семестру та першим контрольним тижнем.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом декана. Порядок такого контролю визначає викладач.

Незадовільні оцінки та пропущені заняття відпрацьовуються в письмовій та усній формі. Відпрацьовані заборгованості не оцінюються (відпрацював / не відпрацював).

Результати підсумкового контролю знань вносяться до залікової відомості і враховуються при виставленні підсумкової оцінки за опанування дисципліни, а також результати захисту індивідуальних завдань, передбачених робочою навчальною програмою. Атестація із змістовного модулю здійснюється на останньому занятті. Результати змістовного модулю вносяться до екзаменаційної відомості.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МОДУЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягає: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань виконання індивідуальних робіт з елементами наукового дослідження; підготовка та захист рефератів.

Оцінка за модуль самостійної роботи (зараховано або не зараховано) виставляється студенту після закінчення курсу.

Виконання завдань самостійного модулю виконується студентом згідно плану. Якість самостійної роботи оцінюється за наступною шкалою:

- виконана робота за планом – 10-20 балів – за 1 модуль; 10-20 балів – за 2 модуль.
- підготовка та захист реферату – 10-20 балів. Вивчення курсу передбачає підготовку та захист двох рефератів – 20-40 балів.

Оцінка за самостійний модуль (зараховано або не зараховано) виставляється студенту після закінчення курсу. Форма контролю – залік:

«Зараховано» за самостійний модуль ставиться студенту, який отримав 60-100 балів.

«Не зараховано» - ставиться студенту, який отримав від 1-59 балів.

Результати самостійного модулю вносяться до екзаменаційної відомості і враховуються при виставленні підсумкової оцінки за опанування дисципліни.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СЕМЕСТРОВОГО
(ПІДСУМКОВОГО) КОНТРОЛЮ.**

Підсумковий контроль у формі семестрового заліку проводиться за навчальним матеріалом, визначеним робочою навчальною програмою дисципліни в повному обсязі за семестр.

До підсумкового контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, у яких не складено змістовні модулі та модулі самостійної роботи.

Залік з дисципліни складається згідно змістовних та самостійного модулів, що проводиться після закінчення курсу.

Залік з дисципліни складається згідно тестування, що проводиться після закінчення курсу.

«Зараховано» (60-100 балів) за залік ставиться студенту, який виконав робочу програму за результатами аудиторного та самостійного модулів та отримав за підсумкове тестування задовільну оцінку.

«Не зараховано» (1-59 балів) ставиться студенту, у якого не складані змістовні модулі та модулі самостійної роботи або за підсумкове тестування отримано незадовільна оцінка.

Диференційований залік з дисципліни складається згідно змістовних та самостійного модулів, що проводиться після закінчення курсу.

Результати семестрового контролю знань вносяться до залікової відомості.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

A5 100 – 90 (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу предмету, може чітко сформулювати відповідь використовуючи спеціальну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми валеології, її мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання в практичній роботі. Не допускає помилок в усній та письмовій формах контролю. Вміє скласти комплекс фізичних вправ відповідно до нозології. Знає методи дослідження здоров'я.
B 4 (добре) 82-89	Студент має міцні ґрунтовні знання, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в спеціальній термінології, наведених прикладах. Може скласти комплекс з фізичних вправ, вміло використовує здобуті знання на практиці. Допускає незначні помилки в усній та письмовій формах контролю.
C 4 (добре) 74-81	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички в аналізі; але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми. Комплекс з фізичних вправ складає з використанням спеціальної літератури. Допускає деякі помилки в усній та письмовій формах контролю. Добре виконує завдання самостійної роботи.
D 3 64-73	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про

(задовільно)	структуру, проблематику валеології, але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Складає комплекс фізичних вправ з використанням літератури. Допускає помилки в усній та письмовій формах контролю. Завдання самостійної роботи виконав задовільно.
Е 3 60-63 (задовільно)	Студент має несистемні знання з теми курсу. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Складає комплекс фізичних вправ з використанням літератури. Допускає помилки в усній та письмовій формах контролю. Завдання самостійної роботи виконав задовільно.
FX 2 59-35 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє спеціальною медичною термінологією оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання. Завдання самостійної роботи не виконав. Вів себе пасивно на практичних заняттях, має низький рівень культури виконання завдань
F 1-34 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СЕМЕСТРОВОГО (ПІДСУМКОВОГО) КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль у формі семестрового заліку проводиться за навчальним матеріалом, визначеним робочою навчальною програмою дисципліни в повному обсязі за семестр.

До підсумкового контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, у яких не складено змістовні модулі та модулі самостійної роботи.

Залік з дисципліни складається згідно змістовних та самостійного модулів, що проводиться після закінчення курсу.

Залік з дисципліни складається згідно тестування, що проводиться після закінчення курсу.

«Зараховано» (60-100 балів) за залік ставиться студенту, який виконав робочу програму за результатами аудиторного та самостійного модулів та отримав за підсумкове тестування задовільну оцінку.

«Не зараховано» (1-59 балів) ставиться студенту, у якого не складані змістовні модулі та модулі самостійної роботи або за підсумкове тестування отримано незадовільна оцінка.

Диференційований залік з дисципліни складається згідно змістовних та самостійного модулів, що проводиться після закінчення курсу.

Результати семестрового контролю знань вносяться до залікової відомості.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

A5 100 – 90 (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу предмету, може чітко сформулювати відповідь використовуючи спеціальну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми валеології, її мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання в практичній роботі. Не допускає помилок в усній та письмовій формах контролю. Вміє скласти комплекс фізичних вправ відповідно до нозології. Знає методи дослідження здоров'я.
B 4 (добре) 82-89	Студент має міцні ґрунтовні знання, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в спеціальній термінології, наведених прикладах. Може скласти комплекс з фізичних вправ, вміло використовує здобуті знання на практиці. Допускає незначні помилки в усній та письмовій формах контролю.
C 4 (добре) 74-81	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички в аналізі; але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми. Комплекс з фізичних вправ складає з використанням спеціальної літератури. Допускає деякі помилки в усній та письмовій формах контролю. Добре виконує завдання самостійної роботи.
D 3 64-73	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про

(задовільно)	структуру, проблематику валеології, але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Складає комплекс фізичних вправ з використанням літератури. Допускає помилки в усній та письмовій формах контролю. Завдання самостійної роботи виконав задовільно.
Е 3 60-63 (задовільно)	Студент має несистемні знання з теми курсу. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Складає комплекс фізичних вправ з використанням літератури. Допускає помилки в усній та письмовій формах контролю. Завдання самостійної роботи виконав задовільно.
FX 2 59-35 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє спеціальною медичною термінологією оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання. Завдання самостійної роботи не виконав. Вів себе пасивно на практичних заняттях, має низький рівень культури виконання завдань
F 1-34 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.